

Marina en partner Antoon met hun twee drachtige fokmerries en volle zussen, stermerrie Cecilexia en keur sportmerrie Didilexia (v.Rubus B).

➤ Fokker van het Jaar: Marina Burger

“Gelders paard voorop”

Als kind vroeg Marina Burger voor iedere verjaardag een paard, maar ze moest tot voorbij haar veertigste verjaardag wachten tot deze droom uitkwam. Gelderse paarden vond ze toen het mooist en daar heeft ze nu een stal vol van. Tijd voor een bezoek aan de Fokker van het Jaar 2020 voor de richting Gelders paard.

Tekst: **GEMMA JANSEN** — Beeld: **GEMMA JANSEN E.A.**

Marina werd in 1953 geboren op een gemengd boerenbedrijf in Dirkshorn: “We hadden een paar koeien, varkens en kippen, maar uiteindelijk werd pluimvee de hoofdmoot. Eerst als fokbedrijf voor Noord-Hollandse Blauwen. Toen dat soort kippen uit de mode raakte, stapte mijn vader over naar slachtkuikenmoederdieren en later naar legkippen. We hadden toen één paard op het bedrijf. Een zogenaamde hit, uit de Oostbloklanden, maar die was alleen maar bedoeld als werkpaard. Dat paard had altijd jeuk en schuurde veel, voornamelijk tegen de houten wanden van de kippenschuren. Daardoor viel er regelmatig eentje om en dan was er paniek. Onze burens hadden goede werkpaarden, maar ook een mooie Gelderse vos en daar raakte ik niet op uitgekeken. Ik wilde ook graag zo’n mooi dier, maar dat was volgens mijn ouders alleen voorbehouden aan de elite en niet bedoeld voor ‘ons soort mensen’. Voor mijn studie tot zoölogisch analist ging ik op kamers in Driebergen. Mijn broer, die een aantal jaren ouder was dan ik, woonde in het dichtbij gelegen Doorn en ik ging er regelmatig op bezoek. Zijn dochter Jolanda had eerst een shetlander, maar later kreeg zij een Gelders paard, Filodijntje, een nakomeling van Irak. Soms mocht ik daar een rondje op stappen en ik ging ook wel eens met Jolanda mee op wedstrijd, of naar een keuring van Gelderse paarden in Hengelo. Daar zagen we een keer Zep de show stelen. Zo is mijn voorliefde voor dit type paard ontstaan.”

Droompaard op stal

Marina vervolgt: “In 1993 werd op mijn werk als analist bij het RIVM een cursus zelfanalyse onder de werknemers beschikbaar gesteld. Een van de vragen was welk onderwerp je emoties raakte en waarvan je de kriebels in de buik kreeg. Dat was voor mij het onderwerp paarden en het aangespannen rijden in het bijzonder. Het belangrijkste actiepoint dat voor mij uit die cursus kwam, was dat ik iets met paarden moest gaan doen. Ik bezocht een aantal menwedstrijden en volgde het vierspanrijden op de televisie. Inmiddels woonde

ik met mijn partner Antoon al een aantal jaren in een vrijstaand huis met wat land erom heen in Tricht. In februari '95 dreigden vanwege het wassende water de dijken in onze regio door te breken en moesten wij evacueren. Die periode hebben we doorgebracht bij Jolanda en haar man Wim en daar heb ik meerdere keren paard gereden. Eenmaal weer thuis wilde ik graag blijven rijden en ben zo snel mogelijk lessen gaan volgen bij een naburige manege, destijds de Harjo Hoeve. Eerst één keer in de week, maar al heel snel twee keer in de week. Ik had wat in te halen, want ik was al veertig geweest. Wel scheelde het dat ik altijd heel fanatiek handbal, in de derde divisie, had gespeeld. Opspelende artrose maakte het makkelijker om daarmee op te houden. Toen ik stopte met trainen en handbaltrainingen geven, hield ik in één keer heel veel tijd over om paard te rijden. Na de zomer van

Didilexia (v.Rubus B) is door Marina zelf naar de Z2-dressuur gereden en heeft onderweg de nodige prijzen gewonnen.

'95 kocht ik mijn eerste eigen paard; Largo, een grote pittige Hannoveraan. Of eigenlijk kreeg ik hem bijna cadeau, want het was de slager of ik. Largo was niet alleen een beetje teugelkreupel, maar had ook hoefkatrol en spat. Ik heb er dan ook nooit serieus op kunnen rijden. Uiteindelijk werd hij een wijze oppas voor onze veulens, totdat we hem moesten laten inslapen vanwege een fractuur in zijn spronggewricht. Toen ik hem net bij mij thuis had staan, werd hij steeds lastiger, voornamelijk omdat hij niet gewend was aan alleen staan. Niet veel later kwam er daarom een tweede paard bij. Zielona was een veertienjarige zwarte stermerrie van Strawinsky uit een moeder van Simon

Bolivar. De eigenaar van de Harjo Hoeve had haar, dacht hij, gust gekocht als manegepaard. Sander de Leeuw, die later nog meerdere paarden voor mij zou uitbrengen in de wedstrijd sport, moest haar weer even 'zadelmak' maken, want ze had voornamelijk boerenwerk gedaan. Toen hij haar een keer trainde in de buitenbaan, kon ik alleen maar gebiologeerd toekijken en nog dezelfde dag heb ik de eigenaar gevraagd of ik haar kon leasen. Dat kon, maar die vreugde bleek van korte duur: ze was drachtig. Ze moest worden verkocht, want een drachtige merrie op een manege gaat niet. Gelukkig kon ik haar kopen en zo kreeg ik mijn droompaard op stal."

De preferente stermerrie Rolexia (v.Bazuin) fokt bijzonder goed. Hier loopt Floris BS-zoon Joris M aan haar voet.

Een paar stallen erbij

“In het voorjaar van '96 werd uit Zielona een hengst-veulen van onbekende afstamming geboren, O'Zoef. Mijn eerste eigen veulen en dat fokken smaakte naar meer, dus bouwde Antoon er een paar stallen bij. Ik ging me wat meer verdiepen in die fokkerij en kwam erachter dat Zielona uit dezelfde moeder kwam als de goedgekeurde hengst Tusveld. Ik heb haar vervolgens laten dekken door Bazuin en uit deze combinatie is de later preferent geworden stermerrie Rolexia geboren. Omdat ik heel graag met een tweespan wilde mennen, kocht ik er in '97 de zwarte Mariena bij. Zij was een dochter van Iondro uit een keurmerrie van Satelliet. Voordat ik Zielona en Mariena samen kon inspannen, overleed Zielona, drachtig van Elegant, aan koliek, daar was ze al langer heel gevoelig voor. Met Mariena heb ik wel enkelspan gereden. Dressuur was een drama: ik was waarschijnlijk niet handig genoeg en zij had daar helemaal geen zin in. Vaardigheid en marathon deed ze des te beter, met heel veel inzet en altijd enthousiast. Ook methaarhebikgefokt, maarzeker voornamelijk hengst-veulens. Haar nakomelingen misten net het gouden draadje en ik heb dan ook niets overgehouden van haar.

Best wel vreemd overigens, want ze kwam uit een predicaatrijke merriestam; daar had ik bij aankoop goed op gelet. De veulens van Rolexia waren beter. Zelf werd ze als driejarige vlot ster op de keuring. Ze werd volop getraind voor de IBOP toen ze kreupel raakte. Waarschijnlijk had dat te maken met haar actie als veulen, waarbij ze met haar achterbenen in het hek vast kwam te zitten. Een sportcarrière zat er niet meer in en ze is dus voornamelijk ingezet voor de fokkerij. Haar eerste veulen was Wandalexia M. Zij is een dochter van Koss, maar op de een of andere manier past dat niet bij onze stam. Ze heeft een lastig karakter, dus ik fok niet met haar. Ze is hier meer een soort luxe grasmaaier. Toen kwam Alexia M van Special D, haar hebben we verkocht. Daarna volgde een dochter van Rubus B, Cecilexia en een jaar later volle zus, Didilexia. In de tussentijd reed ik wedstrijd met O'Zoef en werden we Z2-dressuur met vijftien winstpunten. Voor mij toen de eerste keer en een mijlpaal, want ik was toen de 50 al gepasseerd. We mochten over naar de ZZ-Licht, maar dat vond ik niet eerlijk voor hem; hij werd al een jaartje ouder en meer op het achterbeen komen zou erg veel training vragen, want dat vond hij moeilijk. Hij leeft

Marina met haar trots: drie driejarige merries, v.l.n.r.: Ninalexia (v.Wilson) en Edmundo-dochters Nelexia en Novalexia.

overigens nog steeds en is vrolijk en topfit. Regelmatig wordt hij nog recreatief gereden, daar geniet hij van en alle knopjes zitten er nog op. Mijn ervaring met hem zorgde er wel voor, dat ik ook met Cecilexia en Didilexia wilde gaan rijden toen zij daarvoor de leeftijd hadden. Met Cecile had ik niet zo'n klik. Zij is door Sander de Leeuw, ja, dezelfde als die toen met Zielona reed en inmiddels zelf manegehouder in het nabij gelegen Neerijnen, naar het sportpredicaat gereden. Met Didi ben ik zelf begonnen en met haar heb ik ook nog best veel gewonnen. Zij is inmiddels Z2-dressuur met winstpunten, maar momenteel ligt de nadruk meer op fokken met beide merries. Stermerrie Cecile is drachtig van Edmundo en keurmerrie Didi van Imposant”, vertelt Marina.

Pech

Na Didilexia bleef het even rustig, want er zat een stop op de paardenstapel. Het waren er intussen best veel geworden en zowel Marina als Antoon werkten nog voltijd, waardoor het ze allemaal wat teveel werd. De fokkerijkoorts sloeg echter in 2011 weer toe toen Marina in de verloting tijdens de jaarlijkse hengsten-

show van het Gelders paard een gratis dekking van Chablis won. Uit de combinatie van hem met Rolexia werd in 2012 Hertog Jan M geboren. Deze is succesvol uitgebracht in de mensport en recent verhuisd naar een amazone voor een loopbaan onder het zadel. In 2014 werd uit Rolexia in combinatie met Floris BS het hengstveulen Joris M geboren. Inmiddels een grote vosruin die tot voor corona succesvol werd uitgebracht in de klasse M1 en inmiddels ook het sportpredicaat heeft. In 2016 kwam Lievelexia ter wereld, een prachtig palomino merrieveulen met erg veel wit, waarmee Marina en Antoon heel gelukkig waren. Zij werd als jaarling echter ziek en heeft het niet gered. Pech met paarden blijft helaas een realiteit als je er één of meer hebt. Vervolgens werd Rolexia terug gedekt met Edmundo en daarvan loopt nu een prachtige driejarige vosmerrie, Novalexia, in de wei. Ook voor 2020 was Rolexia drachtig van wederom Floris, maar tijdens deze dracht werd ze geveld door koliek. Ze was weliswaar al 21 jaar, maar dit onverwachte afscheid zorgde opnieuw voor veel verdriet bij Marina. “Als Rolexia moest veulen wachte ze totdat ik op stal was of kwam, veelal bij het afvoeren 's avonds laat. Dan draaide ze drie keer

Didilexia heeft een gouden karakter en loodste Marina simpel door hun eerste samengestelde wedstrijd.

rond, ging liggen en liet zich helpen. Als er iets met het veulen was, vroeg ze ons echt om hulp. Haar veulens waren altijd van ons samen. Met haar hadden we een heel bijzondere band.”

Veelzijdigheid troef

Naast Novalexia lopen er nog twee driejarige merries in de kudde; Ninalexia (v.Wilson) het eerste veulen van Didilexia en Nelexia (v.Edmundo) van Cecilexia. Marina is voornemens als dat coronawijs kan met alle drie de merries naar de keuring van het Gelders paard te gaan: “Tja, en dan moet er toch weer wat verkocht gaan worden, want de stallen staan weer vol en we kunnen niet alles houden. En Antoon gaat er echt geen stallen meer bijbouwen! Het kan maar zo zijn, dat we qua fokken aankomend jaar weer even een pas op de plaats maken, dan kan ik weer wat meer gaan rijden. Rijden en fokken gaat toch lastig samen. Tussendoor heb ik Didi en Cecile het zadel nog wel eens opgelegd en dan kon ik bij allebei zo weer opstappen en wegrijden. Ze hebben een geweldig karakter; altijd eerlijk en nuchter. Een karakter wat naar mijn idee speciaal hoort bij een Gelders paard. Net als de veelzijdigheid, Didi loopt even makkelijk een dressuurproef als dat ze over een hinderenis springt. Zelf ben ik zeker geen grote springheld, maar omdat Didi dat zo graag doet, heb ik meegedaan aan enkele oefencrossen en zelfs een SGW BB uitgereden. Dat laatste vond ik heel spannend, Didi heeft me er toen echt doorheen geholpen en sprong alles

probleemloos. Zo'n fijn paard. Ik denk dat ze ook een mooie verschijning voor de menwagen zou zijn. Die veelzijdigheid is een belangrijke troef van het Gelders paard. Daarnaast moet het er voor mij ook mooi uitzien: lang gelijnd met veel front, show en actie in de beweging vanuit een sterk achterbeen. En natuurlijk met veel formaat en voorzien van sterk en degelijk beenwerk. De laatste jaren krijgen de hengsten steeds minder bot en dat vind ik jammer. Ik vind het griezelig dat er zoveel wordt ingekruist met luxe dressuurpaarden, waardoor het type steeds meer rijpaard wordt in plaats van Gelders paard. Ik zou eerder af en toe terugkruisen met een ouderwets type tuigpaard dan met een dressuurpaard. In het plan 'Gelders paard 2030' is precies vastgelegd hoe een Gelders paard eruit hoort te zien en dat plan moet voor de toekomst de leidraad blijven. Hoewel ik ook wel eens heb overwogen om op kleur te fokken, bijvoorbeeld valk, palomino of een stippelpaard kom ik toch bijna altijd weer terug bij een echte Gelderse hengst. Had ik vroeger een voorkeur voor zwart, nu zijn vossen favoriet; die worden in de zomer alleen maar mooier. Met een mooie vos met vier witte benen en een bles ben ik erg blij! Onze Joris komt dicht bij ons fokdoel: hij is duidelijk Gelders, groot, mooi, beweegt goed en is een echte verschijning in de wedstrijdrijding. Het is de bedoeling dat Sander hem in de toekomst gaat uitbrengen in de Subtop, dat lijkt me supergaaf om mee te maken: ons eigen gefokte Gelderse paard op hoog niveau! •

Antoon klimt nooit in het zadel of op de wagen, maar is wel een trouwe groom en gaat altijd met Marina mee op wedstrijd.

EEN MANIER VAN LEVEN

Antoon van Lunenburg is bestuurslid van de plaatselijke menvereniging Waal & Linge, maar durfde in het begin thuis nog geen paard vast te houden. Hij heeft dan ook nooit gereden of gemend: “Als er geen mechanische rem of stuur op zit, vind ik het helemaal niks en klim ik er zeker niet op. Klussen aan de stallen, voeren en mesten; daar help ik Marina wel altijd mee. Zoals andere mensen postzegels verzamelen, zo verzamelt Marina paarden. Het is een hele drukke bezigheid als je de paarden bij huis hebt staan. Dat is geen hobby meer te noemen, maar een manier van leven. Ik ga altijd met Marina mee op wedstrijd. Vanwege de corona zijn er nu geen wedstrijden, dat is wel lekker rustig. De afspraak op zo'n wedstrijd was altijd: bij een winstpunt een Jägermeister om het te vieren, die moet ik nu natuurlijk wel missen!”

”Onze Joris komt dicht bij ons fokdoel: hij is duidelijk Gelders, groot, mooi, beweegt goed en is een echte verschijning in de wedstrijd.”

MOTIVATIE

2020 was natuurlijk een anders-dan-anders-jaar en de gebruikelijk huldiging van de Fokker van het Jaar van de verschillende fokrichtingen kon vanwege de coronamaatregelen niet plaatsvinden. Er werd een mooi alternatief bedacht en de uitverkoren fokkers werden alsnog publiekelijk in het zonnetje gezet middels een videoreportage, die werd getoond tijdens de in februari gehouden online hengstenkeuring.

Bij het Gelders paard werd de eretitel voor 2020 uitgereikt aan Marina Burger in het Betuwse Tricht. Inspecteur Gelders paard Wim Versteeg licht de keuze van de commissie toe: “Marina is een echte Gelderse fokker. Haar insteek is steeds om haar fokkerij op een hoger plan te brengen. Ze bezoekt met haar merries de keuringen om ze te laten toetsen op kwaliteit. Ze laat haar paarden hier professioneel op voorbereiden. Inmiddels heeft ze een eigen gefokte keur- en ZZ-sportmerrie op stal en een ster sportmerrie, die allebei afstammen van de recent overleden hengst Rubus B. Deze twee merries zijn gefokt uit de preferente stermerrie Rolexia, een dochter van Bazuin uit een Strawinsky-moeder. Beide merries zijn drachtig van KWPN-goedgekeurde Gelderse hengsten. Tevens laat ze paarden met veel kwaliteit door een professionele ruiter uitbrengen in de sport. Kosten noch moeite worden dus gespaard. Daarnaast is ze bijzonder betrokken bij het hele Gelders paard-gebeuren, bezoekt ze trouw alle keuringen, de meeste vergaderingen en biedt een helpende hand bij de organisatie van verschillende Gelders paard-evenementen, zoals bijvoorbeeld de Sportdag Gelders paard. Ze draagt haar voorliefde voor het Gelders paard enthousiast en onvermoeibaar uit. Alle reden dus om haar dit jaar te belonen met de titel Fokker van het Jaar!”

Hertog Jan M (v.Chablis) heeft als menpaard al de nodige oranje linten gewonnen en vervolgt zijn carrière nu onder het zadel.

